



# Granskning av bokslut och årsredovisning

**2023-12-31**

Rapport

Alingsås kommun

KPMG AB

2024-04-17

Antal sidor 11

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	2
1.2	God ekonomisk hushållning	2
1.3	Balanskravsresultat	3
1.4	Rekommendationer	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfrågor	4
2.2	Avgränsning	5
2.3	Revisionskriterier	5
2.4	Metod	5
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	7
3.1.1	Bedömning	7
3.1.2	Bedömning	8
3.2	God ekonomisk hushållning	8
3.2.1	Bedömning	10
3.3	Balanskravsresultat	10
3.3.1	Bedömning	10
3.4	Övriga iakttagelser	10
3.4.1	Bedömning	11

# 1 Sammanfattning

Vi har av Alingsås kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

## 1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att kommunen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Redovisning enligt fullfonderingsmodellen

Kommunen gör avsteg från gällande lagstiftning vad gäller redovisningen av pensionsförpliktelser då dessa redovisas enligt fullfonderingsmodellen och inte enligt blandmodellen. Detta innebär att ansvarsförbindelserna lyfts in i balansräkningen som en avsättning. Kommunen redovisar i likhet med föregående år en jämförelse mellan de två modellerna.

- Redovisning av leasingavtal

Under 2020 inledde kommunen ett arbete med att klassificera delar av kommunens leasingavtal som endera operationell- eller finansiell leasing. Enligt RKR R5 Leasing ska finansiella avtal klassas som anläggningstillgång och förpliktelse att betala leasingavgiften redovisas som skuld i balansräkningen. Arbetet med den succesiva övergången görs där de avtal vilka avser leasing och hyra av lös egendom och vilka tecknas från och med 1 januari 2020 redovisas i enlighet med RKR R5. Från och med 2021 tillämpas R5 även på de nya externa hyresavtal vilka kommunen tecknar. Under 2021 och 2022 tecknades inga sådana avtal av väsentlig storlek men under 2023 har kommunen tecknat ett hyresavtal gällande två äldreboenden.

## 1.2 God ekonomisk hushållning

**Finansiella mål:**

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det av fullmäktige fastställda finansiella målen.

**Verksamhetsmål:**

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen vad avser 5 målindikatorer inte är förenligt med det av fullmäktige fastställda verksamhetsmål. Av granskningen framkommer att 3 av 8 målindikatorer har uppfyllts vilket motsvarar 37,5 %. Vår bedömning är att verksamhetsmålen är i låg grad uppnådda.

Vi bedömer i övrigt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med övriga verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

### 1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

### 1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- öka graden av måluppfyllelse vad avser verksamhetsmålen.
- se över möjligheterna att genomföra den planerade inventeringen av deponier.

## 2 Bakgrund

Vi har av Alingsås kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

### 2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?

- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

## 2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

## 2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

## 2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i

planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från de tjänstepersoner som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av kommunstyrelsen den 2024-04-08.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

## 3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

### 3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

Vi har ej gjort några väsentliga noteringar

#### 3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Kommunen gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 ett pågående arbete med att klassificera samtliga leasingkontrakt som endera operationell- eller finansiell leasing.

Enligt RKR R5 Leasing ska finansiella avtal klassas som anläggningstillgång och förpliktelse att betala leasingavgiften redovisas som skuld i balansräkningen. Kommunen uppger i årsredovisningen om sitt arbete med den successiva övergången och de avtal vilka avser leasing och hyra av lös egendom och vilka tecknas från och med 1 januari 2020 redovisas i enlighet med RKR R5. Från och med 2021 tillämpas R5 även på de nya externa hyresavtal vilka kommunen tecknar. Under 2023 har kommunen tecknat hyresavtal med extern hyresvärd gällande två äldreboenden där kommunen formellt tar över och tillträder de båda fastigheterna från och med 1 januari 2024. Några sådana avtal av väsentlig storlek har inte tecknats under 2021 eller 2022.

- Redovisning av pensioner görs enligt fullfonderingsmodellen

Kommunen uppger i årsredovisningen att avsteg från gällande lagstiftning görs vad gäller redovisningen av pensionsförpliktelser då dessa redovisas enligt fullfonderingsmodellen och inte enligt blandmodellen. Detta innebär att ansvarsförbindelserna lyfts in i balansräkningen som en avsättning. Kommunen redovisar i likhet med föregående år en jämförelse mellan de två modellerna.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:



- Kommunen gör avsteg från gällande lagstiftning för komponentavskrivning. Komponentredovisning görs för nya investeringar från 2016. Detta beslut har tagits av Kommunfullmäktige och informeras om i årsredovisningen.

### 3.1.2 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats, med undantag av ovan punkter, i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen att säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.

## 3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Alingsås kommun har fastställt fyra finansiella mål med fem tillhörande målindikatorer (Se vidare kommunstyrelsens måluppföljning på sidorna 12-14 i kommunens årsredovisning).

#### Finansiella mål:

- *Årets resultat ska uppgå till minst 4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.*

Årets resultat om 185 mnkr motsvarar 6,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att målet har uppnåtts.

- *Självfinansieringsgraden för årets investeringar i skattefinansierad verksamhet ska uppgå till minst 100 procent.*

Självfinansieringsgraden i den skattefinansierade verksamheten uppgår till 215,8 procent, vilket innebär att målet har uppnåtts.

- *Nettokostnaderna ska inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och statsbidrag.*

För 2023 understiger skatteintäkter och generella statsbidrag nettokostnadsutvecklingen. Därmed bedöms målet för år 2023 inte vara uppnått.

- *Soliditeten för kommunkoncernen ska vara oförändrad eller öka*

Soliditeten har för kommunkoncernen ökat med 1 procentenhet sedan föregående år, vilket innebär att målet har uppnåtts.

Av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning bedöms tre av fyra ha uppnåtts.

Kommunstyrelsens samlade bedömning är att kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning utifrån ett finansiellt perspektiv (se sid 13 i årsredovisningen). Denna bedömning baseras på att majoriteten av målen har uppfyllts.

### **Verksamhetsmål:**

Kommunfullmäktige har fastställt sex verksamhetsmål med åtta tillhörande målindikatorer, med betydelse för god ekonomisk hushållning. Se vidare kommunstyrelsens måluppföljning på sidorna 12-14 i kommunens årsredovisning.

- *Andel elever som klarar sin skolgång i grund- och gymnasieskola ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende grundskola*
- *Brukarnas nöjdhet med hemtjänst och särskilt boende ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende äldreomsorg*
- *Andel vuxna personer som inte återkommer i försörjningsstöd efter avslutat försörjningsstöd ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende ekonomiskt bistånd*
- *Andel nöjda brukare inom LSS som trivs hemma ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende LSS*
- *Handläggningstid bygglov ska vara högst i nivå med genomsnittet avseende övergripande strukturellt liknande kommuner*
- *Den totala sjukfrånvaron bland anställda ska vara högst i nivå med genomsnittet avseende övergripande strukturellt liknande kommuner*

Av verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning bedöms vid årsbokslutet tre av åtta indikatorer ha uppnåtts.

Kommunstyrelsens bedömning är att totalt sett har kommunen inte en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv (se sid 13 i årsredovisningen). Denna bedömning baseras på att resultatet av majoriteten av verksamhetsmålen är sämre än genomsnittet för jämförbara kommunerna.

### 3.2.1 Bedömning

Finansiella mål:

Utifrån genomförd granskning är det vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det av fullmäktige fastställda finansiella målen.

Verksamhetsmål:

Utifrån genomförd granskning är det vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt årsredovisningen vad avser 5 målindikatorer inte är förenligt med det av fullmäktige fastställda verksamhetsmål. Av granskningen framkommer att 3 av 8 målindikatorer har uppfyllts vilket motsvarar 37,5 %. Vår bedömning är att verksamhetsmålen är i låg grad uppnådda.

Vi bedömer i övrigt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med övriga verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

## 3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

### 3.3.1 Bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

## 3.4 Övriga iakttagelser

Vi har i vår granskning även noterat följande:

- Kommunen gör avsättningar för deponier om 20,1 mnkr (20,1 mnkr). Sedan tidigare finns ett uppdrag att genomföra inventeringar för att säkerställa att inga okända deponier finns i kommunen samt att på nytt genomföra beräkningar för deponiernas återställningskostnader. Inventering och nya beräkningar har inte skett under 2023. Detta upplyser kommunen om i not.
- Kommunens hantering av erhållna offentliga investeringsbidrag var tidigare att de reducerade det bokförda värdet. Enligt RKR R2 Intäkter ska *"Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras och intäktsförs linjärt under den period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget respektive anslutningsavgiften skrivs av"*.

Hanteringen nu är i linje med R2 Intäkter, dock noterar vi att har ingen korrigerings gjorts för anläggningsavgifter/investeringsbidrag före 2012.

### 3.4.1 **Bedömning**

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över möjligheterna att genomföra den planerade inventeringen av deponier.

Datum som ovan

KPMG AB

Thord Axelsson

*Auktoriserad revisor*

Josefine Kjellberg

*Certifierad kommunal revisor*